

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 083 448/98 - 1076
Signatura: bh4as104

Inspektorát č 8
Okresní pracoviště Liberec

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola / školské zařízení: 52. mateřská škola
Broumovská 840,
460 01 Liberec 6

IZO: 107 564 271

Ředitel školy / zařízení: Eva Medunová

Zřizovatel: město Liberec

Příslušný školský úřad: ŠÚ Liberec

Termín inspekce: 6. a 7. října 1998

Inspektoři: Mgr. Věra Jirkalová, Mgr. Miloslava Paclíková, PhDr. Václava Vokounová

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.):
Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Zařazení školy do sítě škol, výroční zpráva z 10. září 1998, roční plán, plány výchovně vzdělávací práce v jednotlivých třídách, přehledy výchovné práce, přehledy docházky dětí, výtvarné práce dětí, kronika.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Mateřská škola je sedmitřídní se speciální třídou pro děti s vadami řeči. Je umístěna ve třech dvoupodlažních a jednom přízemním pavilonu. V každém pavilonu jsou dvě třídy se samostatným sociálním zařízením. Jedna třída je umístěna v hospodářském pavilonu. Jídlo je rozváženo výtahem do přípravných kuchyní každé třídy a odtud je podáváno dětem. Pavilony jsou propojeny chodbou, která je využívána k instalaci výtvarných prací a ke společenskému setkávání všech dětí. Ve všech prostorách včetně chodeb je vkusná výzdoba, mnoho zeleně, vhodně jsou využity práce dětí a přírodní materiály. V šatnách a na chodbě pro zaměstnance jsou vhodně umístěny popisovací nástěnky, které slouží rychlému aktuálnímu předávání informací.

Obě speciální třídy jsou v jednom pavilonu. Prostorově i vybavením včetně rehabilitačních pomůcek jsou vhodné pro činnost speciálních tříd.

Výrazně se zlepšilo prostředí školní zahrady především díky vzrostlé zeleni, která zahradu rozčlenila a vhodně zastínila. Údržbě zeleně je věnována péče, část zahrady byla čerstvě posekána, u vchodu jsou záhony s květinovou výzdobou, vše je ošetřené.

Ředitelka má vypracovaný plán údržby, bylo provedeno zateplení budovy, zbudovány přístřešky nad dveře a opravy chodníků.

Interiér tříd je postupně obnovován. Ve třídě nejmenších dětí neodpovídá uspořádání třídy věku dětí (malé členění prostoru, nedostatek podnětů pro spontánní hry dětí).

Do speciální třídy byl zakoupen kulatý stůl a nové židličky, také v dalších třech třídách byly vyměněny dětské stolky a židličky. Nově byly zakoupeny psací stoly. Pro tvořivé hry jsou v každé třídě podnětné pomůcky. Náčiní pro tělesnou výchovu mají učitelky ve třídách, nářadí je umístěno ve spojovací chodbě. Audiovizuálních pomůcek je ve škole dostatek a jsou využívány. Ředitelka ke své práci používá počítač. Knihovny jsou v jednotlivých třídách, tvoří je nové tituly, speciální odborná literatura, encyklopedie a dětská beletrie.

Sborovna na škole není, porady jsou prováděny ve třídách. Důležitá jednání probíhají v ředitelně. Provozní zaměstnanci mají odpočinkovou místnost, která slouží také jako jídelna, v hospodářském pavilonu.

Prostorové podmínky školy a materiálně technické vybavení školy jsou spíše nadprůměrné.

Prostory i zázemí pro další speciální třídu jsou vyhovující.

2. Hodnocení psychohygienických podmínek

Prostředí školy je útulné, upravené a čisté. Tepelné a světelné podmínky jsou dobré. Nápoje pro zajištění pitného režimu byly ve všech třídách připraveny, ale jejich dostatečné využití dětmi nebylo pozorováno.

Značná část programu je organizována jako přímo řízené činnosti z celou skupinou dětí, což není v souladu se zásadami psychohygieny. U malých dětí byly tyto činnosti velkou zátěží. V jedné ze speciálních třídách byly dodržovány zásady střídání činností a odpočinku.

Ve třídách jsou větráky, zakoupená čistička vzduchu bude umístěna ve speciální třídě. Na úklid je používán ekologický vysavač.

Psychohygienické podmínky jsou spíše nadprůměrné.

3. Hodnocení kvality vyučování a úrovně vzdělávání

Hospitované činnosti odpovídaly obsahu tematických plánů. Ve všech sledovaných třídách měly učitelky pečlivě promyšlený program, včetně dostatečného množství pomůcek. Převažovala tradiční organizace práce, rozdělování činností na hry, ranní cvičení, společnou svačinu, řízené činnosti, pobyt venku, oběd, odpolední spánek, hry. Odpolední aktivity jsou zařazovány až po čtrnácté hodině. Převahu měly frontální řízené činnosti. Toto schéma tradičního rozdělení režimu dne neodpovídá plně současným trendům předškolní výchovy. Na velmi dobré úrovni byly pracovní dovednosti i návyky dětí a to i ve třídách dětí nejmladších. Děti se připravených činností se zájmem účastnily, bohatá byla zejména vzájemná komunikace mezi dětmi. V komunikaci učitelek s dětmi v některých případech byla patrná dominantní role učitelky. Ze strany všech učitelek byla věnována velká pozornost správné a kultivované řeči dětí.

Velmi se zdařila práce ve třídě 3A, kde na sebe plynule navazovaly jednotlivé aktivity. Velmi dobrou úroveň měly pohybové chvílky, cvičení bylo vydatné, rušné, zátěž byla přiměřená věku dětí. Vhodně byly při cvičení využity pomůcky, které si děti samy vyrobily (kapičky).

Ranní cvičení bylo ve všech třídách na velmi dobré úrovni.

Speciální péče je prováděna formou individuální logopedické a kolektivní péče v obou třídách. Ve třídě pro děti s vadami řeči učitelky vycházejí z publikací Sováka, Vyštejna a dalších autorů. Obě učitelky, které ve třídě pracují mají odpovídající odbornost ve speciální pedagogice. Obě se na dopolední činnosti podílely. Byly sledovány hry, denní cvičení, individuální logopedická práce s dítětem, kolektivní logopedická práce a výtvarná výchova. Výzdoba třídy byla v souladu s týdenním tématem výchovně vzdělávací činnosti. Denní cvičení mělo odpovídající strukturu, učitelka cviky vhodně motivovala, děti opravovala.

Individuální logopedická péče byla provedena fundovaně se znalostí diagnostiky i možností dítěte. Bylo doporučeno opírat se o názor, používat konkrétní materiál. V individuálních plánech sledovat zpětnou vazbu plnění. Kolektivní logopedická péče byla po stránce obsahové v pořádku. Drobné připomínky byly s učitelkou konzultovány a byly akceptovány.

Individuální i kolektivní logopedická péče v další (dosud nezařazené) speciální třídě je prováděna jako ve třídě pro děti s vadami řeči. V této třídě působí učitelka, která má logopedický kurz a kurz pro dyslektiky. Učitelka obě činnosti prováděla odborně s velkým citovým zaujetím. Velmi dobře pracuje s hlasem, děti dokáže pro danou činnost plně zaujmout. Také atmosféra ve třídě byla pohodová, tvůrčí, učitelka s dětmi vytvořila ucelenou komunitu, kde stále panovaly velmi pozitivní vztahy. Vzhledem k tomu, že děti mají závažné komunikativní nedostatky a také z pedagogicko-psychologické poradny je u poloviny dětí doporučen menší kolektiv a nutná individuální péče, je oficiální působnost této třídy jako speciální třídy nezbytná. Učitelka může program koncipovat jako prevenci vývojových poruch učení. U zařazených dětí jsou předpoklady, že tyto obtíže ve škole nastanou.

Výchovně-vzdělávací činnost v běžných i speciálních třídách byla hodnocena spíše nadprůměrně.

4. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Vzájemným vztahům, jednání a chování dětí je věnována velká pozornost, učitelky se snažily působit především vlastním kultivovaným jednáním. Individuální zvláštnosti dětí byly akceptovány. Mezi učitelkami a dětmi jsou přirozené, přátelské vztahy, při hospitacích byla velmi příjemná atmosféra. děti se na učitelky spontánně a s důvěrou obracely.

Ve sledované komunikaci převládaly pozitivní kontakty, velmi často bylo využito pochvaly a povzbuzení.

U nejmenších dětí byla pozorována velká péče učitelek, často až na úkor výchovy k samostatnosti a vlastní snahy dětí o hledání řešení.

Kontrolou záznamů o dětech ve speciální třídě i přímým pozorováním bylo zjištěno, že menší kolektiv a pravidelná každodenní speciální péče pozitivně na děti působí, dobře se do činností zapojují a stav komunikace se zlepšuje. Při hospitaci děti vyžadovaly individuální péči, učitelka je k této činnosti nemusela vybízet, spíš nemohla všem vyhovět. Děti emotivně prožívají každý nový úspěch.

Tuto oblast hodnotí inspekce jako nadprůměrnou.

5. Hodnocení výchovného poradenství

Škola je v kontaktu se Speciálně pedagogickým centrem pro děti s vadami řeči v Liberci, spolupracuje s klinickými logopedkami, s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Liberci a s odbornými lékaři.

Vzhledem k nárůstu dětí s vadami řeči a dětí s individuálními zvláštními potřebami bylo nutno otevřít další speciální třídu. V této třídě pracuje jedna učitelka a samostatný provoz je pouze dopoledne. Na odpoledne jsou děti převedeny do třídy pro děti s vadami řeči. ČŠI zjistila, že vzhledem k diagnostice dětí je zařazení další třídy pro děti vyžadující speciální péči nezbytné.

Učitelky ze speciálních tříd se třikrát v týdnu starají o patnáct dětí z ostatních tříd školy, které mají výrazné nedostatky v komunikaci. Procvičují s dětmi řeč, grafomotoriku a provádějí jednoduchou rehabilitaci. Přes velké úsilí nelze se všemi dětmi systematicky cíleně pracovat.

S rodiči se učitelky kontaktují osobně a konkrétně konzultují problémy dětí.

Oblast výchovného poradenství je hodnocena spíše nadprůměrně.

6. Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Výchovně vzdělávací činnost mateřské školy je ovlivněna průběhem pedagogické praxe SPgŠ v Liberci, která probíhá každé úterý. Spolupráce je ředitelkou školy hodnocena jako přínosná. V rámci zaměření jednotlivých tříd jsou uskutečňovány následující aktivity: seznamování s angličtinou, pěvecký kroužek, výtvarná výchova, bruslení, lyžování, ozdravné pobyty. Škola spolupracuje se zubním lékařem i pediatry. Učitelky ze speciální třídy zajišťují logopedickou péči i u dětí v běžných třídách. Pro zájemce je nabízeno cvičení jógy vedené lektorkou a placené rodiči. Škola využívá divadelních představení nabízených Kulturním střediskem v Liberci, jednou měsíčně děti navštěvují kino Varšava. V letošním školním roce byla navázána spolupráce s DDM Větrník. Jedná se o seznámení s hrou GO (nejstarší děti) prostřednictvím japonského lektora, kdy první setkání už proběhlo a bylo velice úspěšné a dále o sběr recyklovaného odpadu (PET lahve).

Jednotlivé pavilony mají vlastní zaměření (VV a PV, pohybově-sportovní, hudební, speciální péče), koncepce jejich výchovně-vzdělávací činnosti je zpracována v ročním plánu. Při inspekci byla v ranních hodinách sledována individuální práce s dětmi z obou tříd ve výtvarně zaměřeném pavilonu.

Nabídka dalších aktivit hodnotí ČŠI jako nadprůměrnou.

7. Hodnocení činnosti školských zařízení

Stravování zajišťuje školní jídelna. Personál tvoří vedoucí provozní jednotky (VPJ) vyučený kuchař a dvě kuchařky. Kapacita školní jídelny je 200 strážníků, aktuálně se vaří pro 100 dětí, 20 zaměstnanců a 2 cizí strážníky (důchodce).

Jídelniček sestavuje VPJ s vedoucí kuchařkou na základě zpracované tabulky, ve třídách je k dispozici v pátek před nadcházejícím týdnem, kdy jsou s ním seznámeny i děti. Při inspekci byl vyvěšen. V týdnu byly dvakrát za sebou zařazeny v jídelničku těstoviny, dle VPJ čekali na dodávku brambor, kterými byly podruhé těstoviny nahrazeny. Do jídelničku jsou zařazovány pravidelně prvky racionální výživy v souladu s programem školy (celozrné pečivo, saláty, naklíčená zrna, nízkoenergetické sladidlo). Pravidelně jsou podávány vitaminové nápoje.

Při inspekci bylo sledováno podávání oběda ve všech třídách. V některých třídách byly stoly vkusně upravené (prostírání, květinová výzdoba). Jsou používány pouze

nerezové přibory, starší děti jedí dobře kompletním přiborem. Způsob podávání obědů neodpovídá věku dětí a nepřispívá ke kultuře stolování (děti čekají v zástupu, nosí si jídlo samy). Podávání jídla částečně zajišťují učitelky a zaměstnanci, kteří mají na starosti úsek úklidu, což neodpovídá hygienickým předpisům.

VPJ má zájem o nové poznatky, velmi by uvítala možnost dalšího vzdělávání v oblasti školního stravování.

Vybavení školní kuchyně je dle finančních možností obnovováno, v den inspekce bylo dodáno nové stolní nádobí, postupně se nakupují nerezové hrnce. Dosluhují plotny a dřez na zeleninu. V plánu je zakoupení fritézy. Vybavení odpovídá potřebám školy. V kuchyni bylo čisto a pořádek.

Úroveň školního stravování lze hodnotit jako průměrnou.

8. Další zjištění

Plánování výchovně-vzdělávací činnosti neodpovídá současným požadavkům na předškolní výchovu. Chybí jednotný systém plánování, především střednědobé plány (stanovení konkrétních cílů). Plány mají formu tematických celků, kde nabídka činností je převážně omezena na jednu hlavní činnost za den, což vede k realizaci programu formou přímo řízených činností po dopolední svačině (klasické zaměstnání).

V přehledu výchovné práce není uváděn stav dětí, přítomných odpoledne v MŠ dle skutečnosti (nejsou zaznamenány děti, které odchází po obědě). Drobné nedostatky ve vedení dokumentace byly se zástupkyní ředitelky prohořeny.

Ze sto čtyřiceti zapsaných dětí je oficiálně deset ve speciální třídě pro děti s vadami řeči. U dalších devatenácti dětí byly zjištěny závažné nedostatky a byla jim doporučena speciální třída.

Jedna z učitelek je členkou poradního sboru při metodickém středisku, minulý týden se zúčastnila semináře z TV, své poznatky již uplatňuje v praxi.

ZÁVĚRY

Mateřská škola má pro výchovně-vzdělávací práci vytvořeny optimální podmínky. Sledované činnosti byly promyšlené a kvalitní.

Speciální péče ve třídě pro děti s vadami řeči i v dosud nezařazené speciální třídě byla na dobré úrovni.

Podmínky a průběh vzdělávání hodnotí ČŠI jako spíše nadprůměrné.

Pozitiva :

- výzdoba interiéru školy má velmi dobrou estetickou úroveň,
- učitelky jsou tvořivé, pracují se zaujetím,
- mezi učitelkami a dětmi byla pozorována příjemná atmosféra a otevřená komunikace na základě vzájemné důvěry,
- logopedické péče je prováděna kvalitními logopedickými asistentkami,
- logopedické asistentky věnují pozornost dětem z celé mateřské školy,
- vybavení tříd pro logopedickou i rehabilitační práci je velmi dobré.

Negativa:

- po svačině byly (převážně) zařazeny přímo řízené činnosti s celou skupinou dětí,
- plánování výchovně-vzdělávací činnosti neodpovídá současným trendům předškolní výchovy.

Doporučení :

- v systému plánování doplnit střednědobé plány,
- zpracovat plány výchovně-vzdělávací činnosti s důrazem na širší nabídku aktivit k danému tématu,
- výrazně posílit skupinové a individuální činnosti, v režimu dne snížit podíl přímo řízených činností s celou skupinou dětí,
- přizpůsobit organizaci, metody a formy výchovně-vzdělávací činnosti věku dětí,
- v přehledu výchovné práce uvádět stav přítomných dětí v průběhu dne dle skutečnosti,
- věnovat zvýšenou pozornost způsobu podávání obědů s ohledem na věk dětí, hygienu a kulturu stolování,
- zajistit zařazení další speciální třídy,
- u individuálních plánů sledovat zpětnou vazbu plnění.

V Jablonci nad Nisou dne 12. října 1998

razítko

ano

Podpisy inspektorek: vedoucí týmu Mgr. Věra Jirkalová v.r.

členky týmu Mgr. Miloslava Paclíková v.r.

PhDr. Václava Vokounová v.r.

Přílohy:

Inspekční zprávu jsem převzala dne 29. října 1998

razítko

Podpis ředitelky školy : Medunová v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo č.j. jednacního protokolu ČŠI
Zřizovatel: MÚ Liberec	6. 11. 1998	495/98
Školský úřad: ŠÚ Liberec	6. 11. 1998	494/98